

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA CHỨC SẮC, CHỨC VIỆC ĐẠO CÔNG GIÁO TRONG GIỮ VỮNG ỔN ĐỊNH CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI Ở TỈNH LÂM ĐỒNG HIỆN NAY

PROMOTING THE ROLE OF CATHOLIC RELIGIOUS DIGNITARIES AND RELIGIOUS FUNCTIONARIES IN MAINTAINING POLITICAL AND SOCIAL STABILITY IN LAM DONG PROVINCE AT PRESENT

NGUYỄN LỘC ĐỨC (*)

Tóm tắt: Chức sắc, chức việc đạo Công giáo ở tỉnh Lâm Đồng có vai trò quan trọng trong việc định hướng dư luận, vận động giáo dân chấp hành pháp luật. Với uy tín trong cộng đồng, họ góp phần củng cố khối đại đoàn kết và sự đồng thuận xã hội. Bài viết phân tích vai trò của chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong việc giữ vững ổn định chính trị - xã hội ở tỉnh Lâm Đồng; trên cơ sở đó đưa ra một số giải pháp tiếp tục phát huy vai trò của lực lượng này trong thời gian tới.

Từ khóa: Chức sắc, chức việc đạo Công giáo; ổn định chính trị - xã hội; tỉnh Lâm Đồng

Abstract: Catholic religious dignitaries and religious functionaries in Lam Dong province play an important role in guiding public opinion and mobilizing the faithful to comply with the law. With their credibility within the community, they contribute to strengthening the great national unity and social consensus. The article analyzes the role of Catholic religious dignitaries and religious functionaries in maintaining political and social stability in Lam Dong province; on that basis, it proposes several solutions to further promote the role of this group in the coming period.

Keywords: Catholic religious dignitaries and religious functionaries; political and social stability; Lam Dong province.

Ngày nhận bài: 10/12/2025 Ngày biên tập: 28/01/2026 Ngày duyệt đăng: 10/02/2026

Tỉnh Lâm Đồng hiện nay được hình thành trên cơ sở sáp nhập 03 tỉnh (Lâm Đồng, Bình Thuận, Đắk Nông), là địa bàn có cơ cấu dân cư, dân tộc và tôn giáo đa dạng. Thực tiễn cho thấy, bên cạnh vai trò của hệ thống chính trị, sự tham gia của các chủ thể trung gian, trong đó có đội ngũ chức sắc, chức việc tôn giáo, có ý nghĩa quan trọng đối với việc duy trì ổn định xã hội. Với uy tín xã hội và sự gắn bó chặt chẽ với cộng đồng tín đồ, chức sắc, chức việc đạo

Công giáo ở tỉnh Lâm Đồng hiện nay là lực lượng giữ vai trò quan trọng trong định hướng dư luận, tham gia xử lý các vấn đề xã hội từ cơ sở, góp phần giữ gìn trật tự, kỷ cương và ổn định chính trị - xã hội trên địa bàn.

1. Vai trò của chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong giữ vững ổn định chính trị - xã hội ở tỉnh Lâm Đồng

Một là, góp phần định hướng tư tưởng, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật trong cộng đồng giáo dân.

Trong đời sống xã hội của cộng đồng Công giáo tại tỉnh Lâm Đồng, đội ngũ

(*) *ThS; Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

chức sắc, chức việc giữ vai trò quan trọng trong việc định hướng tư tưởng và điều chỉnh hành vi của giáo dân. Hoạt động định hướng này được thực hiện thông qua một cấu trúc tổ chức tương đối chặt chẽ, kết hợp giữa uy tín tôn giáo của các chức sắc và uy tín xã hội của đội ngũ chức việc ở cơ sở. Đây là cơ chế tác động mang tính mềm dẻo, dựa trên niềm tin và sự tự nguyện, song có hiệu quả rõ rệt trong việc giữ gìn trật tự và ổn định xã hội tại các khu dân cư có đông giáo dân sinh sống. Với tư cách là những chủ thể giữ vai trò lãnh đạo tinh thần trong các tổ chức của Giáo hội Công giáo, các chức sắc không chỉ hướng dẫn giáo dân trong đời sống đức tin, mà còn lồng ghép các nội dung về lối sống đạo đức, ý thức trách nhiệm công dân, chấp hành pháp luật và thái độ ứng xử phù hợp trước các vấn đề xã hội nảy sinh.

Tại tỉnh Lâm Đồng, nhiều linh mục quản xứ thường xuyên vận động giáo dân thực hiện phương châm “sống tốt đời, đẹp đạo”, gắn với việc tuân thủ chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước⁽¹⁾. Thông qua các buổi lễ và sinh hoạt tôn giáo, nội dung tuyên truyền pháp luật, phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội, giữ gìn an ninh trật tự được truyền đạt phù hợp với đặc thù tôn giáo. Thực tế cho thấy, các chức sắc, chức việc đã lồng ghép phổ biến kiến thức pháp luật trong không gian sinh hoạt tôn giáo, vận động giáo dân nâng cao cảnh giác, không tin theo các luận điệu sai trái⁽²⁾, hiện tượng tà đạo, mê tín dị đoan biến tướng gây ảnh hưởng đến trật tự xã hội⁽³⁾. Bên cạnh đó, giáo dân cũng được vận động thực hiện tốt các nghĩa vụ công dân, như chấp hành Luật Nghĩa vụ quân sự và pháp luật về trật tự, an toàn giao thông⁽⁴⁾.

Tại các địa bàn có đông giáo dân là đồng bào dân tộc thiểu số và di cư, vai trò định hướng nhận thức của các chức sắc, chức việc đạo Công giáo càng được thể hiện rõ. Thông qua hoạt động mục vụ và vận động xã hội, các chức sắc, chức việc đã góp phần giúp giáo dân nâng cao nhận thức, không bị lôi kéo bởi các luận điệu lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo để kích động, gây mất ổn định, qua đó góp phần giữ vững trật tự, an toàn xã hội tại cơ sở⁽⁵⁾.

Hai là, tích cực tham gia phong trào thi đua yêu nước và các hoạt động xã hội.

Với phương châm “sống tốt đời, đẹp đạo” và tinh thần đồng hành cùng dân tộc, đội ngũ

chức sắc, chức việc đạo Công giáo tại tỉnh Lâm Đồng đã phát huy rõ vai trò nòng cốt trong việc vận động đồng bào Công giáo tham gia các phong trào thi đua yêu nước, tích cực hưởng ứng các cuộc vận động do chính quyền và Mặt trận Tổ quốc phát động. Thông qua các buổi lễ, sinh hoạt mục vụ, nhiều nội dung của phong trào như “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh - sống tốt đời, đẹp đạo”, “Toàn dân tham gia bảo vệ môi trường”, “Giáo xứ yên bình”... đều được bà con hưởng ứng tích cực⁽⁶⁾. Dưới sự vận động của các chức sắc, chức việc, nhiều giáo xứ đã tích cực hiến đất, góp công, góp của để xây dựng hạ tầng nông thôn mới, với hàng chục km đường giao thông và kênh mương nội đồng được bê tông hóa, tổng kinh phí đóng góp lên tới hàng chục tỷ đồng, đóng góp thiết thực vào kết quả xây dựng nông thôn mới tại các địa bàn có đông giáo dân sinh sống⁽⁷⁾.

Bên cạnh đó, đội ngũ chức sắc, chức việc đạo Công giáo còn là lực lượng tích cực trong việc tổ chức, dẫn dắt giáo dân tham gia các hoạt động xã hội và an sinh xã hội. Chỉ tính riêng tại thành phố Bảo Lộc (trước sáp nhập), trong 05 năm qua, các tổ chức của Giáo hội Công giáo đã xây mới 38 căn nhà, sửa chữa 27 căn nhà tình thương với tổng kinh phí gần 4 tỷ đồng, đồng thời phục vụ hơn 125.000 suất ăn miễn phí cho bệnh nhân nghèo tại các cơ sở y tế. Phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” và các chương trình khuyến học trong đồng bào Công giáo cũng được hưởng ứng tích cực, với nguồn kinh phí đóng góp hàng năm lên tới hàng trăm triệu đồng⁽⁸⁾.

Đặc biệt, trong giai đoạn cao điểm phòng, chống dịch COVID-19, đồng bào Công giáo tỉnh Lâm Đồng đã tích cực phối hợp với chính quyền và các lực lượng chức năng tham gia các hoạt động hỗ trợ tuyến đầu, các dòng tu và giáo dân đóng góp hàng tỷ đồng vào Quỹ phòng, chống dịch. Thông qua các hoạt động hỗ trợ nhu yếu phẩm, vận chuyển nông sản và tổ chức các “chuyến xe 0 đồng”, đồng bào Công giáo đã kịp thời chia sẻ khó khăn với người dân tại các vùng dịch phía Nam⁽⁹⁾. Ngoài ra, đội ngũ chức sắc, chức việc cùng đồng bào Công giáo còn tham gia tích cực vào các hoạt động bảo vệ môi trường. Thông qua chương trình phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc các cấp, toàn tỉnh đã triển khai 21 mô hình “Tôn giáo tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi

khí hậu”, trong đó Công giáo đăng ký và thực hiện 15 mô hình, chiếm tỷ lệ cao⁽¹⁰⁾. Các chức sắc, chức việc đạo Công giáo đã lồng ghép nội dung bảo vệ môi trường vào sinh hoạt tôn giáo, vận động giáo dân thực hiện nếp sống văn minh, giữ gìn vệ sinh môi trường, phân loại và xử lý rác thải, xây dựng cảnh quan khu dân cư theo hướng “sáng - xanh - sạch - đẹp”. Nhiều giáo xứ đã hình thành các mô hình cụ thể như “tuyến đường không rác”, “tuyến đường hoa”, “ngôi nhà xanh”, gắn với phong trào xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh tại địa phương⁽¹¹⁾. Bên cạnh việc cải thiện môi trường tự nhiên, các linh mục còn vận động giáo dân thực hành lối sống thân thiện với môi trường, sử dụng tiết kiệm điện, nước, hạn chế năng lượng không tái tạo và từng bước ứng dụng công nghệ sạch, kỹ thuật mới trong sản xuất nông nghiệp, góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế và phát triển bền vững ở địa phương⁽¹²⁾.

Ba là, tham gia giải quyết các vấn đề xã hội và giữ gìn an ninh trật tự ở cơ sở.

Tại nhiều địa bàn có đông đồng bào Công giáo sinh sống, đội ngũ chức sắc, chức việc đã phát huy tốt uy tín và vai trò xã hội của mình trong việc tham gia hòa giải mâu thuẫn, tranh chấp, góp phần giữ gìn đoàn kết nội bộ và ổn định đời sống cộng đồng. Thông qua các mô hình tự quản gắn với sinh hoạt tôn giáo, tiêu biểu như mô hình: “Họ đạo bình yên, gia đình hòa thuận” tại giáo xứ Phương Nam⁽¹³⁾, “Giáo xứ an toàn về an ninh trật tự” ở giáo xứ Nhân Cơ với phương châm “tự phòng, tự quản, tự hòa giải”⁽¹⁴⁾, nhiều mâu thuẫn phát sinh trong khu dân cư đã được giải quyết kịp thời ngay từ cơ sở, hạn chế tình trạng khiếu kiện kéo dài hoặc vượt cấp. Điểm đáng chú ý là quá trình hòa giải thành mâu thuẫn, tranh chấp tại các giáo xứ không chỉ dựa trên các quy định của pháp luật, mà còn vận dụng linh hoạt các chuẩn mực đạo đức tôn giáo kết hợp với uy tín cá nhân của linh mục, chức việc chức sắc, chức việc đạo Công giáo. Nhờ đó, các bên liên quan dễ chấp nhận phương án hòa giải, giữ được sự ổn định trong cộng đồng Công giáo và củng cố niềm tin xã hội.

Bên cạnh công tác hòa giải, chức sắc, chức việc đạo Công giáo còn tích cực phối hợp với chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân ở cơ sở xây dựng, duy trì nhiều mô hình tự quản về an ninh trật tự. Thông qua đội

ngũ này, nhiều mô hình tự quản về an ninh trật tự trong vùng Công giáo đã được hình thành và phát huy hiệu quả, như: “Giáo xứ, giáo họ an toàn sáng - xanh - sạch - đẹp”, “Khu dân cư bảo vệ môi trường”, “Giáo xứ không có tội phạm”, “Giáo họ bình yên - văn hóa”.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn một số vấn đề đặt ra như: năng lực tham gia xử lý các vấn đề xã hội của một bộ phận chức sắc, chức việc ở một số địa bàn còn hạn chế, nhất là trong việc tiếp cận và xử lý những vấn đề mới phát sinh; sự phối hợp giữa tổ chức tôn giáo với chính quyền cơ sở có lúc, có nơi chưa thật sự chặt chẽ. Bên cạnh đó, việc phát huy vai trò của đội ngũ này giữa các vùng, các giáo xứ còn chưa đồng đều; một bộ phận giáo dân vẫn chịu tác động của tâm lý cục bộ, thiếu thông tin, dễ bị ảnh hưởng bởi các luận điệu xuyên tạc, lợi dụng vấn đề tôn giáo. Những vấn đề trên đặt ra yêu cầu cần có các giải pháp đồng bộ, phù hợp nhằm tiếp tục phát huy vai trò của chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong giữ vững ổn định chính trị - xã hội trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong thời gian tới.

2. Một số giải pháp phát huy vai trò của chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong giữ vững ổn định chính trị - xã hội ở tỉnh Lâm Đồng hiện nay

Một là, tăng cường công tác tuyên truyền, định hướng thông tin trong cộng đồng giáo dân.

Chính quyền các cấp, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân cần chủ động phối hợp với Giáo hội, đội ngũ chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong việc cung cấp kịp thời, chính xác thông tin về chủ trương, chính sách, pháp luật liên quan đến tôn giáo và tình hình kinh tế - xã hội của địa phương. Qua đó góp phần giúp đồng bào Công giáo nhận thức đúng, thống nhất quan điểm và nâng cao khả năng phòng ngừa trước các thông tin sai lệch, xuyên tạc. Trong bối cảnh mạng xã hội tác động ngày càng mạnh đến dư luận, cần quan tâm xây dựng, duy trì các kênh thông tin chính thống về tôn giáo với nội dung ngắn gọn, dễ tiếp cận, đồng thời phát huy vai trò của linh mục, tu sĩ trẻ trong công tác tuyên truyền, định hướng dư luận, hạn chế sự lan truyền của tin đồn và quan điểm sai trái.

Hai là, củng cố và nâng cao hiệu quả phối hợp giữa chính quyền địa phương với các tổ chức của Giáo hội Công giáo.

Chính quyền các cấp cần duy trì đối thoại thường xuyên với đội ngũ chức sắc, chức việc đạo Công giáo để kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng và xử lý những vấn đề phát sinh trong đời sống tôn giáo ngay từ cơ sở. Trên cơ sở đó, tăng cường phối hợp giữa chính quyền, Mặt trận Tổ quốc với các tổ chức của Giáo hội Công giáo trong giải quyết các vấn đề xã hội, góp phần hạn chế phát sinh điểm nóng. Cùng với đó, cần quan tâm tổ chức gặp mặt, biểu dương các chức sắc, chức việc tiêu biểu, qua đó củng cố niềm tin và sự gắn bó giữa chính quyền với các tổ chức của Giáo hội Công giáo. Trong bối cảnh sáp nhập đơn vị hành chính, việc hỗ trợ các tổ chức của Giáo hội Công giáo kiện toàn bộ máy, điều chỉnh địa bàn hoạt động phù hợp với đơn vị hành chính mới là cần thiết, nhằm bảo đảm sự phối hợp đồng bộ, thông suốt trong quá trình triển khai nhiệm vụ.

Ba là, nâng cao trình độ, năng lực của đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về tôn giáo và chức sắc, chức việc ở cơ sở.

Trước yêu cầu mới của công tác tôn giáo, tỉnh cần chú trọng bồi dưỡng kiến thức pháp luật, kỹ năng vận động, đối thoại và khả năng ứng dụng công nghệ thông tin cho cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về tôn giáo, công an phụ trách địa bàn có đồng bào Công giáo để nâng cao hiệu quả tham mưu, quản lý và xử lý các vấn đề phát sinh ở cơ sở. Khuyến khích các giáo phận và tổ chức của Giáo hội Công giáo tăng cường bồi dưỡng cho đội ngũ chức sắc, chức việc về kỹ năng công tác xã hội, hòa giải và tham gia giải quyết vấn đề cộng đồng; từng bước xây dựng cơ sở dữ liệu số về tôn giáo nhằm quản lý hiệu quả, giảm thủ tục hành chính và tạo điều kiện thuận lợi cho tôn giáo hoạt động đúng pháp luật.

Bốn là, phát huy vai trò gương mẫu của chức sắc, chức việc đạo Công giáo trong cộng đồng.

Đội ngũ chức sắc, chức việc cần tiếp tục nêu cao trách nhiệm công dân, gương mẫu chấp hành pháp luật, vận động giáo dân thực hiện lối sống “tốt đời, đẹp đạo”, gắn thực hành đức tin với nghĩa vụ xã hội. Trên cơ sở đó, khuyến khích nhân rộng các mô hình tự quản trong vùng Công giáo, góp phần giữ gìn trật tự, an ninh từ cơ sở. Với uy tín trong cộng đồng, chức sắc, chức việc đạo Công giáo cần gương mẫu đi đầu trong hòa giải mâu thuẫn,

bài trừ mê tín dị đoan, phối hợp chặt chẽ với chính quyền khi phát sinh vụ việc liên quan đến giáo dân, đồng thời định hướng giáo dân không tin, không làm theo các luận điệu xuyên tạc, không vi phạm pháp luật.

Đội ngũ chức sắc, chức việc đạo Công giáo tại tỉnh Lâm Đồng đã phát huy vai trò tích cực trong giữ vững ổn định chính trị - xã hội, thông qua định hướng tư tưởng, vận động giáo dân chấp hành pháp luật, tham gia các phong trào thi đua yêu nước và góp phần giải quyết các vấn đề xã hội từ cơ sở. Với uy tín và sự gắn bó chặt chẽ với cộng đồng tín đồ, lực lượng này là nhân tố quan trọng trong việc tăng cường đồng thuận xã hội, giữ gìn trật tự, kỷ cương trên địa bàn. Để tiếp tục phát huy vai trò đó, cần có sự phối hợp đồng bộ của các cấp, các ngành trên cơ sở tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng tỉnh Lâm Đồng ổn định và phát triển bền vững./.

Ghi chú:

(1), (4) Trang thông tin điện tử Ban Tôn giáo Chính phủ, *Phong trào thi đua yêu nước của đồng bào Công giáo tỉnh Lâm Đồng*, ngày 10/02/2025.

(2), (5) Báo Nhân dân, *Nhân rộng mô hình giáo xứ an toàn về an ninh trật tự*, ngày 08/8/2025.

(3) Truyền hình Công an nhân dân, *Vạch trần nhóm “trù quỷ Bảo Lộc”: Xây dựng thế trận an ninh vững chắc*, ngày 13/10/2023.

(6), (9) Trang Thông tin điện tử của Ban Tôn giáo và Tỉnh ủy Lâm Đồng, *Tỉnh cảm Bác Hồ dành cho đồng bào Công giáo*, ngày 07/12/2022.

(7) Báo Lâm Đồng, *Đồng bào Công giáo sống “tốt đời, đẹp đạo”*, ngày 23/12/2022.

(8) Trang thông tin điện tử Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, *Giáo dân thành phố Bảo Lộc đoàn kết xây dựng quê hương*, ngày 05/7/2022.

(10), (12) Trang thông tin điện tử Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, *Đồng bào Công giáo Lâm Đồng đoàn kết “Chung tay bảo vệ môi trường xanh - sạch - đẹp”*, ngày 18/02/2021.

(11) Báo Lâm Đồng, *Tôn giáo chung tay bảo vệ môi trường*, Lâm Đồng, ngày 19/12/2025.

(13) Báo Công an nhân dân, *Hộ đạo bình yên, gia đình hòa thuận ở Blaosire*, ngày 23/5/2025.

(14) Báo Lâm Đồng, *Điểm sáng bảo vệ an ninh trật tự ở xứ đạo Nhân Cơ*, Lâm Đồng, ngày 14/11/2025.